ARREST VAN HET HOF (Eerste kamer)

18 december 2025 *

„Prejudiciële verwijzing – Verordening (EU) nr. 604/2013 – Bepaling van de voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming verantwoordelijke lidstaat – Artikel 29, lid 1 – Overdrachtstermijn – Bepaling van het aanvangstijdstip van de termijn van zes maanden – Instelling van een beroep bij de rechter dat schorsende werking heeft – Nieuwe omstandigheid die ter kennis is gebracht van de rechterlijke instantie waarbij dat beroep is ingesteld – Nietigverklaring van het oorspronkelijke overdrachtsbesluit en terugverwijzing van de zaak naar de bevoegde administratieve autoriteit – Vaststelling van een tweede overdrachtsbesluit waartegen eveneens beroep tot nietigverklaring is ingesteld – Gevolgen voor de berekening van de overdrachtstermijn”

In zaak C-560/23 [Tang] [i],

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Flygtningenævn (beroepscommissie voor vluchtelingen, Denemarken) bij beslissing van 8 september 2023, ingekomen bij het Hof op 8 september 2023, in de procedure

H (ved DRC Dansk Flygtningehjælp)

tegen

Udlændingestyrelsen,

wijst

HET HOF (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: F. Biltgen, kamerpresident, T. von Danwitz (rapporteur), vicepresident van het Hof, I. Ziemele, F. Schalin en S. Gervasoni, rechters,

advocaat-generaal: J. Richard de la Tour,

griffier: C. Strömholm, administrateur,

gezien de stukken en na de terechtzitting op 6 februari 2025,

* Procestaal: Deens.

[i] Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

gelet op de opmerkingen van:

– H (ved DRC Dansk Flygtningehjælp), vertegenwoordigd door M. Melin en C. Vester Kofoed als raadslieden, bijgestaan door J. Goldschmidt, advokat,

– de Deense regering, vertegenwoordigd door D. Elkan, M. Jespersen, C. A.-S. Maertens en J. Sandvik Loft als gemachtigden,

– de Franse regering, vertegenwoordigd door R. Bénard en O. Duprat-Mazaré als gemachtigden,

– de Oostenrijkse regering, vertegenwoordigd door A. Posch, J. Schmoll en M. Kopetzki als gemachtigden,

– de Zwitserse regering, vertegenwoordigd door L. Lanzrein en V. Michel als gemachtigden,

– de Europese Commissie, vertegenwoordigd door A. Katsimerou, B. Schima en C. Vang als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 8 mei 2025,

het navolgende

Arrest

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van artikel 27 en artikel 29, leden 1 en 2, van verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PB 2013, L 180, blz. 31; hierna: „Dublin III-verordening”).

2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen H, Afghaans staatsburger, en de Udlændingestyrelse (immigratiedienst, Denemarken) over een besluit van die dienst om hem over te dragen aan Roemenië.

Toepasselijke bepalingen

Protocol betreffende de positie van Denemarken en de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Denemarken

3 Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol (nr. 22) betreffende de positie van Denemarken is de Dublin III-verordening niet bindend voor het Koninkrijk Denemarken.

4 Krachtens artikel 2 van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Denemarken betreffende de criteria en instrumenten om te bepalen welke staat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat wordt ingediend in Denemarken of een andere lidstaat van de Europese Unie en „Eurodac” voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van de Overeenkomst van Dublin (PB 2006, L 66,

blz. 38), die namens de Gemeenschap is goedgekeurd bij besluit 2006/188/EG van de Raad van 21 februari 2006 (PB 2006, L 66, blz. 37), is de Dublin III-verordening evenwel van toepassing op de betrekkingen tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Denemarken.

5 Bij artikel 48, eerste alinea, van de Dublin III-verordening is verordening (EG) nr. 343/2003 van de Raad van 18 februari 2003 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend (PB 2003, L 50, blz. 1) ingetrokken; laatstgenoemde verordening was overeenkomstig artikel 24 ervan in de plaats gekomen van de op 15 juni 1990 te Dublin ondertekende Overeenkomst betreffende de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat bij een van de lidstaten van de Europese Gemeenschappen wordt ingediend (PB 1997, C 254, blz. 1).

Dublin III-verordening

6 In de overwegingen 4, 5 en 19 van de Dublin III-verordening staat te lezen:

„(4) In de conclusies [van de Europese Raad] van Tampere werd ook aangegeven dat het [gemeenschappelijk Europees asielstelsel (Common European Asylum System – CEAS)] op korte termijn een duidelijke en hanteerbare methode moet bevatten om vast te stellen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek.

(5) Deze methode moet zijn gebaseerd op objectieve en zowel voor de lidstaten als voor de betrokken asielzoekers eerlijke criteria. Met de methode moet met name snel kunnen worden vastgesteld welke lidstaat verantwoordelijk is, teneinde de daadwerkelijke toegang tot de procedures voor het verlenen van internationale bescherming te waarborgen en de doelstelling om verzoeken om internationale bescherming snel te behandelen, niet te ondermijnen.

[…]

(19) Teneinde de rechten van de betrokkenen daadwerkelijk te beschermen, dienen, overeenkomstig met name de rechten die zijn erkend in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, juridische waarborgen te worden ingebouwd en dient een daadwerkelijk rechtsmiddel tegen besluiten tot overdracht aan de verantwoordelijke lidstaat te worden gewaarborgd. Teneinde de naleving van het internationale recht te waarborgen, dient een daadwerkelijk rechtsmiddel tegen dergelijke besluiten zowel betrekking te hebben op de toepassing van deze verordening als op de juridische en feitelijke situatie in de lidstaat aan welke de verzoeker wordt overgedragen."

7 Artikel 18 („Verplichtingen van de verantwoordelijke lidstaat") van deze verordening bepaalt:

„1. De verantwoordelijke lidstaat is verplicht:

[…]

c) een onderdaan van een derde land of een staatloze die zijn verzoek tijdens de behandeling heeft ingetrokken en die in een andere lidstaat een verzoek heeft ingediend of die zich zonder verblijfstitel ophoudt in een andere lidstaat, volgens de in de artikelen 23, 24, 25 en 29 bepaalde voorwaarden terug te nemen;

[…]”

8 Artikel 27 („Rechtsmiddelen”) van die verordening is als volgt verwoord:

„1. De verzoeker of een andere persoon als bedoeld in artikel 18, lid 1, onder c) of d), heeft het recht tegen het overdrachtsbesluit bij een rechterlijke instantie een daadwerkelijk rechtsmiddel in te stellen, in de vorm van een beroep of een bezwaar ten aanzien van de feiten en het recht.

[…]

3. Voor een beroep of een bezwaar tegen het overdrachtsbesluit bepalen de lidstaten in hun nationale recht dat:

a) het beroep of het bezwaar de betrokkene het recht verleent om in afwachting van de uitkomst van het beroep of het bezwaar in de betrokken lidstaat te blijven, of

b) de overdracht automatisch wordt opgeschort en dat dergelijke opschorting verstrijkt na een bepaalde redelijke termijn, binnen welke een rechterlijke instantie na nauwkeurige en zorgvuldige bestudering van het verzoek een beslissing heeft genomen of een beroep of bezwaar al dan niet opschortende werking heeft, of

c) de betrokkene de gelegenheid heeft om binnen een redelijke termijn een rechterlijke instantie te verzoeken de uitvoering van het overdrachtsbesluit op te schorten in afwachting van de uitkomst van het beroep of het bezwaar. De lidstaten zorgen ervoor dat er een daadwerkelijk rechtsmiddel beschikbaar is door de overdracht op te schorten totdat de beslissing over het eerste opschortingsverzoek wordt gegeven. Beslissingen over het al dan niet opschorten van de uitvoering van het overdrachtsbesluit worden gegeven binnen een redelijke termijn die evenwel een nauwkeurige en zorgvuldige bestudering van het opschortingsverzoek mogelijk maakt. Een beslissing om de uitvoering van het overdrachtsbesluit niet op te schorten wordt gemotiveerd.

4. De lidstaten kunnen bepalen dat de bevoegde autoriteiten ambtshalve kunnen besluiten de uitvoering van het overdrachtsbesluit op te schorten in afwachting van de uitkomst van het beroep of het bezwaar.

[…]”

9 Artikel 29 („Werkwijzen en termijnen”) bepaalt:

„1. De verzoeker of andere persoon als bedoeld in artikel 18, lid 1, onder c) of d), wordt overeenkomstig het nationale recht van de verzoekende lidstaat, na overleg tussen de betrokken lidstaten, overgedragen van de verzoekende lidstaat aan de verantwoordelijke lidstaat zodra dat praktisch mogelijk is, en uiterlijk binnen een termijn van zes maanden vanaf de aanvaarding van het verzoek van een andere lidstaat om de betrokkene over of terug te nemen of vanaf de definitieve beslissing op het beroep of het bezwaar wanneer dit overeenkomstig artikel 27, lid 3, opschortende werking heeft.

[…]

2. Indien de overdracht niet plaatsvindt binnen de gestelde termijn van zes maanden, komt de verplichting voor de verantwoordelijke lidstaat om de betrokkene over te nemen of terug te nemen, te vervallen, en gaat de verantwoordelijkheid over op de verzoekende lidstaat. […]"

Hoofdgeding en prejudiciële vraag

10 H is een Afghaans onderdaan die op 25 april 2021 is aangekomen in Denemarken, waar hij nog diezelfde dag een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend. Uit de gegevens van de Eurodac-gegevensbank bleek dat hij op 5 maart 2021 al in Roemenië als asielzoeker was geregistreerd.

11 Op 24 juni 2021 heeft de immigratiedienst Roemenië daarom verzocht om H terug te nemen op grond van artikel 18, lid 1, onder c), van de Dublin III-verordening.

12 Op 7 juli 2021 heeft Roemenië ermee ingestemd H terug te nemen.

13 Op 19 juli 2021 heeft de immigratiedienst besloten om H overeenkomstig artikel 18, lid 1, onder c), van de Dublin III-verordening over te dragen aan Roemenië. Diezelfde dag heeft H tegen dit besluit beroep ingesteld bij de Flygtningenævn (beroepscommissie voor vluchtelingen, Denemarken), de verwijzende rechter in de onderhavige zaak. Dit beroep had opschortende werking overeenkomstig artikel 27, lid 3, onder a), van deze verordening.

14 Op 28 februari 2022 heeft Roemenië alle lidstaten meegedeeld dat het met ingang van 1 maart 2022 alle inkomende overdrachten op grond van de Dublin III-verordening zou opschorten vanwege het conflict in Oekraïne en de verhoogde toestroom van vluchtelingen in Roemenië.

15 Op 15 maart 2022 heeft de verwijzende rechter de zaak voor heroverweging terugverwezen naar de immigratiedienst, zodat deze met name een standpunt kon innemen over de vraag welke gevolgen de in het vorige punt bedoelde algemene mededeling van de Roemeense autoriteiten had voor het besluit om H aan Roemenië over te dragen.

16 Op 8 april 2022 heeft de immigratiedienst opnieuw besloten om H krachtens artikel 18, lid 1, onder c), van de Dublin III-verordening over te dragen aan Roemenië. Diezelfde dag heeft H tegen dat besluit beroep ingesteld bij de verwijzende rechter. Dit beroep had opschortende werking overeenkomstig artikel 27, lid 3, onder a), van die verordening.

17 Op 24 mei 2022 heeft Roemenië aan alle andere lidstaten laten weten dat de opschorting van de inkomende Dublin-overdrachten werd opgeheven.

18 Op 2 december 2022 heeft de verwijzende rechter de wettigheid van het besluit van de immigratiedienst van 8 april 2022 bevestigd.

19 Op 2 februari 2023 heeft H verzocht om de procedure te heropenen omdat de in artikel 29, lid 1, eerste alinea, van de Dublin III-verordening gestelde termijn van zes maanden, waarbinnen de overdracht van een asielzoeker van de verzoekende lidstaat naar de verantwoordelijke lidstaat moet plaatsvinden, reeds was verstreken op de datum waarop de immigratiedienst op

8 april 2022 het tweede overdrachtsbesluit heeft vastgesteld. Volgens hem was het Koninkrijk Denemarken dus overeenkomstig artikel 29, lid 2, van die verordening verantwoordelijk geworden voor de inhoudelijke behandeling van zijn asielverzoek.

20 Na de procedure te hebben heropend, heeft de verwijzende rechter opnieuw de geldigheid van het besluit van de immigratiedienst van 8 april 2022 bevestigd. Hij was van mening dat deze termijn van zes maanden pas was ingegaan op de datum van zijn definitieve beslissing van 2 december 2022.

21 Naar aanleiding van een verzoek van DRC Dansk Flygtningehjælp (vluchtelingenraad, Denemarken), heeft de verwijzende rechter besloten de procedure wederom te heropenen teneinde de uitlegging van de regels betreffende de termijn van artikel 29, leden 1 en 2, juncto artikel 27 van de Dublin III-verordening opnieuw te beoordelen.

22 Dienaangaande merkt de verwijzende rechter op dat deze bepalingen weliswaar voorschrijven dat de overdracht van een asielzoeker moet plaatsvinden binnen een termijn van zes maanden vanaf de definitieve beslissing op het beroep of het bezwaar wanneer dit opschortende werking heeft, maar dat zij geen uitdrukkelijke regels bevatten voor de situatie waarin de rechterlijke instantie besluit de zaak voor heroverweging terug te verwijzen naar de bevoegde administratieve autoriteit. Volgens die rechter kan een dergelijke verwijzing ertoe bijdragen dat personen die om internationale bescherming verzoeken effectieve rechterlijke bescherming genieten, doordat zij de mogelijkheid krijgen om hun zaak op twee niveaus opnieuw te laten behandelen.

23 In dit verband preciseert de verwijzende rechter dat een overdrachtsbesluit overeenkomstig de in het hoofdgeding aan de orde zijnde nationale regeling nietig kan worden verklaard en kan worden terugverwezen naar de bevoegde administratieve autoriteit voor heroverweging wanneer belangrijke nieuwe informatie over dat besluit ter kennis van de aangezochte rechter is gebracht. In dit geval was de terugverwijzing gerechtvaardigd door externe en onvoorzienbare omstandigheden, namelijk het feit dat de verantwoordelijke lidstaat, na de overdracht te hebben aanvaard, de overdrachten op grond van de Dublin III-verordening algeheel had opgeschort vanwege het conflict in Oekraïne en de instroom van vluchtelingen in het land.

24 Tegen deze achtergrond heeft de Flygtningenævn de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moeten de in artikel 29, leden 1 en 2, van de Dublin III-verordening neergelegde voorschriften inzake de berekening van de termijnen aldus worden uitgelegd dat de in artikel 29, lid 1, tweede hypothese, van deze verordening vastgestelde termijn van zes maanden ingaat vanaf de definitieve beslissing ten gronde, in gevallen waarin een beroepsinstantie van de verzoekende lidstaat als bedoeld in artikel 27 van genoemde verordening de overdrachtszaak heeft terugverwezen naar de bevoegde administratieve autoriteit, die vervolgens meer dan zes maanden na ontvangst van de aanvaarding van het overnameverzoek door de verantwoordelijke lidstaat een nieuw overdrachtsbesluit heeft genomen, ook wanneer de reden voor terugverwijzing is dat de verantwoordelijke lidstaat, die de overdracht aanvankelijk had aanvaard, naderhand heeft besloten om overdrachten op grond van de Dublin III-verordening in het algemeen op te schorten, en waarin bovendien de maatregel tot verwijdering van de betrokken vreemdeling is opgeschort?”

Procedure bij het Hof

25 In zijn verzoek om een prejudiciële beslissing heeft de Flygtningenævn het Hof verzocht deze zaak te behandelen volgens de versnelde procedure van artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof.

26 Op 15 december 2023 heeft de president van het Hof, de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, besloten dit verzoek af te wijzen.

27 Op 27 november 2023 heeft het Hof de Flygtningenævn om opheldering verzocht en haar gevraagd nadere informatie te verstrekken over haar hoedanigheid van „rechterlijke instantie" in de zin van artikel 267 VWEU.

28 Op 8 januari 2024 heeft de Flygtningenævn op dit verzoek geantwoord.

Beantwoording van de prejudiciële vraag

29 Met zijn enige vraag wenst de verwijzende rechter in essentie te vernemen of artikel 29, leden 1 en 2, van de Dublin III-verordening aldus moet worden uitgelegd dat, wanneer een nationale rechterlijke instantie – waarbij een beroep tot nietigverklaring met opschortende werking is ingesteld – definitief uitspraak doet over de rechtmatigheid ten gronde van een tweede overdrachtsbesluit dat is vastgesteld nadat een eerste overdrachtsbesluit betreffende dezelfde persoon uitsluitend op grond van een wijziging in de omstandigheden die bepalend zijn voor de juiste toepassing van die verordening was nietigverklaard en de zaak ter heroverweging naar de bevoegde administratieve autoriteit was terugverwezen, de in artikel 29, lid 1, van die verordening bedoelde overdrachtstermijn van zes maanden begint te lopen

– op de datum waarop definitief is beslist over de rechtmatigheid ten gronde van dat tweede overdrachtsbesluit, dan wel

– op de datum waarop het eerste overdrachtsbesluit nietig is verklaard.

30 Vooraf moet worden opgemerkt dat de verwijzende rechter zich afvraagt welke van de twee beslissingen van de nationale rechter bepalend is voor de toepassing van de overdrachtstermijn van zes maanden zoals bedoeld in de tweede hypothese van artikel 29, lid 1, van die verordening. H betoogt – kort gesteld – dat deze tweede hypothese in het hoofdgeding niet meer van toepassing is. Volgens hem is de overdrachtstermijn na de nietigverklaring van het eerste overdrachtsbesluit, overeenkomstig de eerste hypothese van die bepaling, opnieuw beginnen lopen vanaf de datum waarop Roemenië had ingestemd met zijn terugname, te weten 7 juli 2021.

31 Om te beginnen zij eraan herinnerd dat artikel 29, lid 1, eerste alinea, van de Dublin III-verordening bepaalt dat de betrokkene overeenkomstig het nationale recht van de verzoekende lidstaat wordt overgedragen aan de verantwoordelijke lidstaat zodra dat praktisch mogelijk is, en uiterlijk binnen een termijn van zes maanden vanaf de aanvaarding van het verzoek van een andere lidstaat tot overname of terugname van die betrokkene of vanaf de definitieve beslissing op het beroep wanneer dit overeenkomstig artikel 27, lid 3, van die verordening opschortende werking heeft.

32 Uit de bewoordingen van artikel 29, lid 1, eerste alinea, van die verordening – en met name uit het gebruik van het voegwoord „of", dat enerzijds de „aanvaarding" door een andere lidstaat en anderzijds de „definitieve beslissing" op het beroep of het bezwaar tegenover elkaar stelt – volgt dat, zoals de advocaat-generaal in punt 34 van zijn conclusie heeft opgemerkt, de twee in die bepaling bedoelde tijdstippen waarop de overdrachtstermijn van zes maanden kan ingaan, twee elkaar uitsluitende hypothesen zijn.

33 Met betrekking tot de tweede hypothese verwijst die bepaling ook nog naar het tijdstip waarop de beslissing op een beroep tegen een overdrachtsbesluit definitief is geworden, zonder evenwel een onderscheid te maken naargelang van de inhoud van de uitspraak van de rechterlijke instantie in dat beroep. Met name blijkt uit de bewoordingen van die bepaling geenszins dat de tweede hypothese niet van toepassing zou zijn indien de rechterlijke instantie het overdrachtsbesluit nietig zou verklaren.

34 Wanneer tegen een overdrachtsbesluit krachtens artikel 27, lid 3, van de Dublin III-verordening een beroep met opschortende werking is ingesteld, volgt namelijk uit artikel 29, lid 1, eerste alinea, van deze verordening dat de overdrachtstermijn niet begint te lopen vanaf de aanvaarding van het overname- of terugnameverzoek, maar, in afwijking van die algemene regel, vanaf de definitieve beslissing op het beroep tegen dat overdrachtsbesluit. In dat geval gaat die termijn dus pas in zodra de rechterlijke beslissing op een beroep tegen een overdrachtsbesluit definitief is geworden, na uitputting van de in de rechtsorde van de betrokken lidstaat geboden rechtsmiddelen [zie in die zin arrest van 30 maart 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Opschorting van de overdrachtstermijn in hoger beroep), C-556/21, EU:C:2023:272, punten 23 en 24 en aldaar aangehaalde rechtspraak].

35 Vervolgens zij eraan herinnerd dat dit uitstel van de aanvang van de overdrachtstermijn tot aan het einde van het beroep tegen het overdrachtsbesluit toelaat de wapengelijkheid en de doeltreffendheid van beroepsprocedures te waarborgen, door te garanderen dat die termijn niet verstrijkt zolang de uitvoering van het overdrachtsbesluit onmogelijk is gemaakt wegens een met schorsende werking ingesteld beroep [zie in die zin arrest van 30 maart 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Opschorting van de overdrachtstermijn in hoger beroep), C-556/21, EU:C:2023:272, punt 35].

36 De door H aangevoerde uitlegging kan evenwel afbreuk doen aan de wapengelijkheid en de doeltreffendheid van de beroepsprocedures die de tweede hypothese van artikel 29, lid 1, eerste alinea, van de Dublin III-verordening beoogt te waarborgen. Voor zover volgens deze uitlegging de nietigverklaring van het overdrachtsbesluit door de rechterlijke autoriteit zou impliceren dat de overdrachtstermijn opnieuw zou ingaan vanaf de aanvaarding van de terugname door de verantwoordelijke lidstaat, zou die nietigverklaring immers juist tot gevolg kunnen hebben dat de overdrachtstermijn van zes maanden in voorkomend geval verstrijkt op een tijdstip waarop de uitvoering van dat besluit onmogelijk is wegens een beroep tot nietigverklaring dat schorsende werking heeft. Dat was met name het geval in het hoofdgeding, aangezien deze termijn volgens die uitlegging reeds was verstreken op 7 februari 2022, op de datum waarop het beroep tot nietigverklaring van het eerste overdrachtsbesluit nog steeds aanhangig was.

37 Ten slotte blijkt geenszins uit de rechtspraak voortvloeiend uit het arrest van 30 maart 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Opschorting van de overdrachtstermijn in hoger beroep) (C-556/21, EU:C:2023:272), in tegenstelling tot wat H betoogt, dat de nietigverklaring

van het overdrachtsbesluit – na instelling van een beroep tot nietigverklaring met schorsende werking – de toepassing van de tweede hypothese van artikel 29, lid 1, eerste alinea, van de Dublin III-verordening uitsluit.

38 In dit verband heeft het Hof in punt 29 van dat arrest inderdaad opgemerkt dat wanneer het overdrachtsbesluit in eerste aanleg nietig is verklaard, er niet langer sprake is van een overdrachtsbesluit waarvan de uitvoering kan worden opgeschort in het kader van een beroep in tweede aanleg. De situatie die tot dat arrest heeft geleid verschilt echter wezenlijk van de situatie in het hoofdgeding. Uit de punten 29 en 39 van dat arrest blijkt namelijk dat het Hof zich uitsprak over de mogelijkheid om in het kader van een beroep in tweede aanleg voorlopige maatregelen toe te passen op grond van artikel 27, lid 4, van die verordening, en wel in een situatie waarin het beroep in eerste aanleg geen schorsende werking had. In casu heeft H daarentegen twee beroepen tot nietigverklaring ingesteld tegen de twee overdrachtsbesluiten in het hoofdgeding, die beide schorsende werking hebben, waardoor de eerste in artikel 29, lid 1, eerste alinea, van die verordening bedoelde hypothese wordt uitgesloten ten gunste van de tweede, namelijk het beroep tegen het oorspronkelijke overdrachtsbesluit en, na de nietigverklaring ervan, het beroep tegen het tweede overdrachtsbesluit.

39 Na deze vaststelling dient de vraag betreffende de toepassing van de tweede hypothese van artikel 29, lid 1, eerste alinea, van de Dublin III-verordening te worden onderzocht.

40 In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat deze bepaling, ter bepaling van het tijdstip waarop de overdrachtstermijn van zes maanden ingaat, in de tweede hypothese uitsluitend uitgaat van de definitieve beslissing op het beroep, wanneer dit schorsende werking heeft.

41 Zoals de advocaat-generaal in punt 40 van zijn conclusie in wezen heeft opgemerkt, bevat die bepaling dus geen specifieke regels voor de berekening van die termijn wanneer de rechterlijke autoriteit – na een eerste overdrachtsbesluit te hebben nietig verklaard en de zaak voor heroverweging te hebben terugverwezen naar de bevoegde administratieve autoriteit, uitsluitend op grond van een wijziging in de omstandigheden die bepalend zijn voor de juiste toepassing van de Dublin III-verordening sinds de vaststelling van dat besluit – uitspraak doet over de rechtmatigheid van het tweede overdrachtsbesluit dat ten aanzien van dezelfde persoon is vastgesteld na die nietigverklaring en die terugverwijzing.

42 In de tweede plaats heeft de aanvrager van internationale bescherming volgens artikel 27, lid 1, van de Dublin III-verordening het recht om tegen het overdrachtsbesluit een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie in te stellen, in de vorm van een beroep of een bezwaar ten aanzien van de feiten en het recht.

43 In dit verband blijkt uit de tweede zin van overweging 19 van die verordening dat, teneinde de naleving van het internationale recht te waarborgen, een daadwerkelijk rechtsmiddel tegen overdrachtsbesluiten zowel betrekking moet hebben op de toepassing van deze verordening als op de juridische en feitelijke situatie in de lidstaat aan welke de verzoeker wordt overgedragen. Artikel 27, lid 1, van die verordening, gelezen in het licht van die overweging, geeft de betrokkene dus het recht om de rechtmatigheid van het overdrachtsbesluit door een rechter te laten toetsen.

44 Gezien het verband dat in het kader van de bij de Dublin III-verordening ingestelde regeling bestaat tussen de instelling van rechtsmiddelen met schorsende werking op grond van artikel 27, leden 1 en 3, van die verordening en de verlenging van de in artikel 29, lid 1, eerste alinea, tweede hypothese, van die verordening bedoelde overdrachtstermijn, heeft het Hof reeds geoordeeld dat

de overdrachtstermijn niet moet aanvangen met de voorlopige beslissing van de rechter om de toepassing van de overdrachtsprocedure op te schorten, maar wel pas met de beslissing van de rechter over de gegrondheid van de procedure, die de toepassing daarvan niet meer in de weg kan staan (zie in die zin arrest van 29 januari 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, punten 46 en 50).

45 In dit verband is het juist dat de toepassing van een nationale regeling – volgens welke de rechterlijke autoriteit, in geval er zich nieuwe omstandigheden voordoen die bepalend zijn voor de juiste toepassing van de Dublin III-verordening, het overdrachtsbesluit nietig verklaart en de zaak ter heroverweging terugverwijst naar de bevoegde administratieve autoriteit – kan leiden tot twee overdrachtsbesluiten en twee afzonderlijke rechtsmiddelen. Aangezien deze opeenvolgende besluiten echter beide betrekking hebben op de overdracht van dezelfde verzoeker om internationale bescherming – na instemming van de verantwoordelijke lidstaat met diens terugname – vormen zij, zoals de advocaat-generaal in punt 44 van zijn conclusie heeft opgemerkt, onderdeel van één enkele procedure.

46 In het kader van een dergelijke unieke procedure moet de beslissing waarbij de rechterlijke instantie een eerste overdrachtsbesluit nietig verklaart uitsluitend op grond van een wijziging in de omstandigheden die bepalend zijn voor de correcte toepassing van de Dublin III-verordening, en de zaak terugverwijst voor heroverweging, worden beschouwd als een tussenbeslissing die de bevoegde administratieve autoriteit in staat stelt de mogelijke gevolgen van deze nieuwe omstandigheden voor de overdracht van de betrokkene te beoordelen, zonder evenwel definitief een einde te maken aan de procedure betreffende deze overdracht.

47 In de derde plaats blijkt weliswaar uit artikel 29, leden 1 en 2, van de Dublin III-verordening dat de wetgever van de Unie heeft willen bevorderen dat overdrachtsbesluiten snel worden uitgevoerd, maar dit neemt niet weg dat hij de rechtsbescherming van personen die om internationale bescherming verzoeken niet heeft willen opofferen aan het vereiste dat hun verzoek snel wordt afgehandeld, en dat hij ter waarborging van die bescherming heeft bepaald dat de uitvoering van die besluiten in bepaalde gevallen kan worden opgeschort [arresten van 29 januari 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, punt 48, en 30 maart 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Opschorting van de overdrachtstermijn in hoger beroep), C-556/21, EU:C:2023:272, punt 19 en aldaar aangehaalde rechtspraak]. Deze bepalingen moeten dus worden uitgelegd in het licht van het door artikel 47 van het Handvest gewaarborgde recht op effectieve rechterlijke bescherming.

48 Bovendien is het vaste rechtspraak dat het, bij gebreke van Unieregelgeving ter zake, weliswaar een aangelegenheid van de interne rechtsorde van elke lidstaat is om, krachtens het beginsel van procedurele autonomie van de lidstaten, de procedureregels vast te stellen voor beroepen die ertoe strekken om de aan de rechtsorde van de Unie ontleende individuele rechten te beschermen, op voorwaarde dat het gelijkwaardigheidsbeginsel en het doeltreffendheidsbeginsel in acht worden genomen, maar zijn de lidstaten er in alle gevallen verantwoordelijk voor om te verzekeren dat het recht op daadwerkelijke rechterlijke bescherming van deze rechten wordt geëerbiedigd, zoals is gewaarborgd in artikel 47 van het Handvest [wat betreft het recht om een rechtsmiddel in te stellen dat wordt gewaarborgd in artikel 46 van richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (PB 2013, L 180, blz. 60); zie naar analogie arrest van 3 juli 2025, Al Nasiria, C-610/23, EU:C:2025:514, punt 51 en aldaar aangehaalde rechtspraak].

49 De Uniewetgever is immers slechts overgegaan – in artikel 27 van de Dublin III-verordening – tot de harmonisatie van bepaalde procedurele aspecten van het tegen het overdrachtsbesluit openstaande beroep of bezwaar ten aanzien van de feiten en het recht dat de betrokkene moet kunnen instellen respectievelijk maken bij een rechterlijke instantie. Hij heeft in dat artikel met name niet gepreciseerd of en op welke wijze de rechter die zich over dat beroep dient uit te spreken, rekening moet houden met omstandigheden die dateren van na de vaststelling van dat besluit [zie in die zin arrest van 15 april 2021, Belgische Staat (Gegevens die dateren van na het overdrachtsbesluit), C-194/19, EU:C:2021:270, punten 38 en 40].

50 Hieruit volgt dat, wat de inaanmerkingneming van omstandigheden betreft die zich na de vaststelling van een overdrachtsbesluit hebben voorgedaan, elke door de Dublin III-verordening gebonden lidstaat zijn nationale recht zodanig moet inrichten dat personen die om internationale bescherming verzoeken hun recht op een doeltreffende voorziening in rechte kunnen uitoefenen, zoals gewaarborgd door artikel 47 en geconcretiseerd in artikel 27 van de Dublin III-verordening, gelezen in samenhang met overweging 19 daarvan (zie naar analogie arrest van 3 juli 2025, Al Nasiria, C-610/23, EU:C:2025:514, punt 52 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

51 In dit verband zij eraan herinnerd dat het Hof in punt 49 van het arrest van 15 april 2021, Belgische Staat (Gegevens die dateren van na het overdrachtsbesluit) (C-194/19, EU:C:2021:270), heeft geoordeeld deze bepalingen in de weg staan aan een nationale wettelijke regeling op grond waarvan de rechter bij het onderzoek van een bij hem ingesteld beroep tot nietigverklaring van een overdrachtsbesluit geen rekening mag houden met omstandigheden die dateren van na de vaststelling van dat besluit en die beslissend zijn voor de juiste toepassing van die verordening, tenzij die regeling voorziet in een specifiek rechtsmiddel dat een ex-nunconderzoek van de situatie van de betrokken persoon omvat waarvan de resultaten bindend zijn voor de bevoegde autoriteiten, welk rechtsmiddel kan worden ingesteld nadat die omstandigheden zich hebben voorgedaan. Zoals volgt uit punt 47 van dat arrest moet onder dergelijke beslissende omstandigheden met name worden verstaan omstandigheden die in de weg staan aan de tenuitvoerlegging van het besluit tot overdracht aan een andere lidstaat dan de verzoekende lidstaat of die met zich brengen dat de verzoekende lidstaat verantwoordelijk is.

52 De in het vorige punt aangehaalde rechtspraak is mutatis mutandis van toepassing op een nationale regeling op grond waarvan de rechterlijke instantie, wanneer er nieuwe informatie over dergelijke omstandigheden beschikbaar is, het overdrachtsbesluit nietig verklaart en de zaak ter heroverweging terugverwijst naar de bevoegde administratieve autoriteit, zodat deze met die informatie rekening kan houden. Derhalve kan een dergelijke beslissing tot nietigverklaring en terugverwijzing met het oog op heroverweging geen definitieve beslissing op het beroep in de zin van artikel 29, lid 1, eerste alinea, van de Dublin III-verordening vormen.

53 Voorts heeft het Hof geoordeeld dat de verzoeker – gelet op de in overweging 19 van de Dublin III-verordening vermelde doelstelling om overeenkomstig artikel 47 van het Handvest een doeltreffende bescherming van de betrokken personen te waarborgen, alsmede op de in overweging 5 van deze verordening genoemde doelstelling om ervoor te zorgen dat snel wordt bepaald welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming – dient te beschikken over een doeltreffend en snel rechtsmiddel dat hem in staat stelt om zich te beroepen op omstandigheden die dateren van na de vaststelling van het overdrachtsbesluit, wanneer het voor de juiste toepassing van diezelfde verordening beslissend is dat die omstandigheden in aanmerking worden genomen. Aan deze verplichting om te voorzien in een doeltreffend en snel rechtsmiddel voldoet met name een nationale regeling die de verzoeker

de mogelijk biedt om zich op dergelijke omstandigheden te beroepen in het kader van een rechtsmiddel tegen een overdrachtsbesluit [zie in die zin arrest van 15 april 2021, Belgische Staat (Gegevens die dateren van na het overdrachtsbesluit), C-194/19, EU:C:2021:270, punten 35 en 36 en aldaar aangehaalde rechtspraak].

54 Het feit dat een nationale regeling bepaalt dat, na de nietigverklaring van het oorspronkelijke overdrachtsbesluit door de rechterlijke instantie en de terugverwijzing voor heroverweging naar de bevoegde administratieve autoriteit, het aan deze administratieve autoriteit is om de overdracht van de betrokkene opnieuw te beoordelen in het licht van omstandigheden die zich na dat besluit hebben voorgedaan, vormt in beginsel geen belemmering voor de nakoming van de verplichting om te voorzien in een doeltreffend en snel rechtsmiddel. De naleving van deze verplichting veronderstelt echter – zoals de advocaat-generaal in punt 54 van zijn conclusie heeft opgemerkt – dat het nationale recht zodanig is ingericht dat de bevoegde administratieve autoriteit de vereiste heroverweging zonder onnodige vertraging uitvoert en dat de aangezochte rechterlijke instantie binnen korte termijn uitspraak doet (wat betreft het recht om een rechtsmiddel in te stellen dat wordt gewaarborgd in artikel 46 van richtlijn 2013/32, zie naar analogie arrest van 25 juli 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punt 148).

55 Hoe dan ook mag de duur van de administratieve en gerechtelijke procedure met betrekking tot de overdracht van de betrokkene in haar geheel niet langer zijn dan nodig is in het licht van de doeleinden waarvoor die procedure is ingesteld.

56 Met name mag een dergelijke nationale regeling – zoals de advocaat-generaal in punt 55 van zijn conclusie heeft opgemerkt – de autoriteiten van de verzoekende lidstaat niet in staat stellen hun verantwoordelijkheid te ontlopen door de zaak herhaaldelijk voor heroverweging naar de bevoegde administratieve autoriteit terug te verwijzen, zonder dat er ooit wordt beslist op het verzoek om internationale bescherming. Een dergelijke regeling zou immers afbreuk doen aan de in overweging 5 van de Dublin III-verordening genoemde doelstelling om verzoeken om internationale bescherming snel te behandelen, waardoor een daadwerkelijke toegang tot de procedures voor de toekenning van internationale bescherming wordt gewaarborgd. Bovendien zou een dergelijke regeling ook afbreuk doen aan het recht op effectieve rechterlijke bescherming, zoals gewaarborgd door artikel 47 van het Handvest en artikel 27 van de Dublin III-verordening, gelezen in samenhang met overweging 19 ervan.

57 In dit verband zij er nog aan herinnerd dat de overdrachtstermijn van artikel 29, lid 1, van de Dublin III-verordening op doorslaggevende wijze bijdraagt tot de verwezenlijking van het in overweging 5 van die verordening genoemde doel om verzoeken om internationale bescherming snel te behandelen door te waarborgen dat de overname- en terugnameprocedures worden uitgevoerd zonder onnodige vertraging. Deze dwingende termijn, en met name de regel van artikel 29, lid 2, van die verordening, getuigt van het feit dat dergelijke verzoeken volgens deze wetgever in voorkomend geval moeten worden behandeld door een andere lidstaat dan die welke op grond van de in hoofdstuk III van die verordening genoemde criteria als verantwoordelijk was aangewezen (zie in die zin arrest van 13 november 2018, X en X, C-47/17 en C-48/17, EU:C:2018:900, punten 69 en 70).

58 In casu blijkt uit de gegevens in het verzoek om een prejudiciële beslissing dat de immigratiedienst het tweede overdrachtsbesluit tegen H heeft uitgevaardigd op 8 april 2022, dat wil zeggen minder dan vier weken na de nietigverklaring van het oorspronkelijke overdrachtsbesluit en de

terugverwijzing naar die dienst voor heroverweging op 15 maart van dat jaar. Onder voorbehoud van verificatie door de verwijzende rechter heeft de immigratiedienst de vereiste heroverweging dan ook zonder onnodige vertraging verricht.

59 Gelet op de overwegingen in de punten 54 en 55 van het onderhavige arrest, is het bovendien aan die rechter om in het licht van alle relevante omstandigheden van het hoofdgeding na te gaan of, ten eerste, kan worden geoordeeld dat hij, door het beroep tot nietigverklaring van het tweede overdrachtsbesluit op 8 december 2022 te verwerpen, binnen korte termijn uitspraak heeft gedaan over dat beroep, hoewel dit bijna acht maanden eerder bij hem was ingesteld en Roemenië alle lidstaten reeds op 24 mei 2022 had laten weten dat de overdrachten op grond van de Dublin III-verordening niet langer waren geschorst. Ten tweede dient hij na te gaan of de duur van de procedure met betrekking tot de overdracht van H – die bijna 17 maanden bedroeg, te rekenen vanaf 7 juli 2021, de datum waarop Roemenië had ingestemd met de terugname van deze asielzoeker – in haar geheel niet langer was dan nodig in het licht van de doeleinden waarvoor de procedure was ingesteld.

60 Mocht de verwijzende rechter echter vaststellen dat de terugnameprocedure niet zonder onnodige vertraging is uitgevoerd, dan moet het verzoek om internationale bescherming worden behandeld door een andere lidstaat dan die welke op grond van de criteria van hoofdstuk III van de Dublin III-verordening als verantwoordelijke is aangewezen.

61 Gelet op een en ander moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat artikel 29, leden 1 en 2, van de Dublin III-verordening aldus moet worden uitgelegd dat, wanneer een nationale rechterlijke instantie – waarbij een beroep tot nietigverklaring met opschortende werking is ingesteld – definitief uitspraak doet over de rechtmatigheid ten gronde van een tweede overdrachtsbesluit dat is vastgesteld nadat een eerste overdrachtsbesluit betreffende dezelfde persoon uitsluitend op grond van een wijziging in de omstandigheden die bepalend zijn voor de juiste toepassing van die verordening was nietig verklaard en de zaak ter heroverweging naar de bevoegde administratieve autoriteit was terugverwezen, de in artikel 29, lid 1, van die verordening bedoelde overdrachtstermijn van zes maanden begint te lopen op de datum waarop definitief over de rechtmatigheid ten gronde van dat tweede besluit is beslist.

Om te waarborgen dat de duur van de procedure voor de overdracht van de betrokkene in haar geheel niet langer is dan nodig in het licht van de doeleinden waarvoor de procedure is ingesteld, moeten dat tweede overdrachtsbesluit en de definitieve beslissing op het daartegen ingestelde beroep tot nietigverklaring binnen korte termijn volgen.

Kosten

62 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechter over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Artikel 29, leden 1 en 2, van verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale

bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend

moet in die zin worden uitgelegd dat

wanneer een nationale rechterlijke instantie – waarbij een beroep tot nietigverklaring met opschortende werking is ingesteld – definitief uitspraak doet over de rechtmatigheid ten gronde van een tweede overdrachtsbesluit dat is vastgesteld nadat een eerste overdrachtsbesluit betreffende dezelfde persoon uitsluitend op grond van een wijziging in de omstandigheden die bepalend zijn voor de juiste toepassing van die verordening was nietig verklaard en de zaak ter heroverweging naar de bevoegde administratieve autoriteit was terugverwezen, de in artikel 29, lid 1, van die verordening bedoelde overdrachtstermijn van zes maanden begint te lopen op de datum waarop definitief over de rechtmatigheid ten gronde van dat tweede besluit is beslist.

Om te waarborgen dat de duur van de procedure voor de overdracht van de betrokkene in haar geheel niet langer is dan nodig in het licht van de doeleinden waarvoor de procedure is ingesteld, moeten dat tweede overdrachtsbesluit en de definitieve beslissing op het daartegen ingestelde beroep tot nietigverklaring binnen korte termijn volgen.

ondertekeningen